

(vervolg van blz. 1)

samenwerking was de aanwezigheid van twee restauratoren van het RMO, Renske Dooijes en Marianna Düring, die hun werkzaamheden ter plekke hebben uitgevoerd. Door deze gezamenlijke inspanning is de Athena Velletri nu aan weer een nieuw hoofdstuk in haar bewogen leven begonnen.

Ruurd Halbertsma eindigde zijn toespraak met een wens: "Moge de wijsheid van Athena op deze plek nog vele generaties gymnasiasten blijven inspireren in hun zoektocht naar de klassieke waarden in heden en verleden."



Voormalig minister Plasterk opent locatie Socrates, 28 januari 2010

De wortels van Athena

In de eerste weken na de splitsing leek bij de docenten op Athena even het beeld te ontstaan dat men achter gelaten was in de oude troep en dat alle aandacht naar de nieuwe locatie Socrates ging. In korte tijd moesten daar namelijk alle computers worden aangesloten en aangemeld, de smartboards moesten aangesloten worden en voorzien van de juiste software en natuurlijk zag alles er daar 'aan de andere kant' wel heel nieuw en flitsend uit!

Aan het einde van de eerste personeelsbijeenkomst na de splitsing ontstonden op Athena enkele werkgroepen die zich gingen buigen over de vraag hoe we verder zouden gaan met ons gebouw en het onderwijs dat daarin gegeven wordt. Er moest

een plan komen voor de plek waar het tuinpaviljoen had gestaan, er waren al tijden plannen voor meer docentenwerkplekken, (vakken)clustergangen en een verbetering van het docententoilet. Een groepje talendocenten boog zich over de vraag wat er zou gaan gebeuren met de bibliotheek en de studiezolder.

Het plan voor de tuin is inmiddels klaar. Direct na de eindexamens is men begonnen met de bestrating en een shovel startte met het egaliseren van het terrein. Hierna werd een groot gat gegraven waar een flinke boom in geplant zal worden. Zodra het mogelijk is, wordt er gras gezaaid. Op deze manier ontstaat er, net als vroeger, een tuin waar de leerlingen in de pauzes, tussenuren en na

schooltijd lekker gestrekt van het zonnetje kunnen genieten.

Rond de boom komt een zogenaamde boombank. Op die bank zullen leerlingen hun filosofielessen kunnen voortzetten, elkaar de liefde verklaren en ook domweg moppen tappen of een potje schaken. De oude boom bleek diep geworteld in de ziel van het Stedelijk Gymnasium. Bij het maken van plannen voor de tuin, hoorde je unaniem de wens... of beter: eis... om een boom terug te plaatsen op de plek waar voorheen de grote beuk stond. Het verhaal gaat zelfs dat iemand van de oude boom een stekje heeft geplant toen duidelijk werd dat hij moest wijken voor het tuinpaviljoen. Het stekje heeft het helaas niet gered, zodat we nu op zoek moeten naar een nieuw exemplaar dat symbool moet gaan staan voor de band die velen hebben met het Stedelijk Gymnasium. Over 25 jaar rijdt er misschien wel een vader of moeder over de Burggravenlaan met zijn kinderen met de mededeling dat papa en mama onder die grote boom daar voor het eerst gezoend hebben!

Dick Frantzen
Locatiedirecteur Athena



De Raad van Toezicht stelt zich voor



Ron Bormans



Bram Tijdhof

Op 1 januari dit jaar heeft de gemeente Leiden het bestuur van de school overgedragen aan de Stichting Stedelijk Gymnasium Leiden. Dat is ook het moment dat de Raad van Toezicht is benoemd. Wat doet de raad precies en hoe verhoudt dit orgaan zich tot de school? Een gesprek met twee leden: Ron Bormans (voorzitter) en Bram Tijdhof (oud-leerling).

Wat is jullie affiniteit met het Stedelijk Gymnasium Leiden?

Ron: "Mijn oudste zoon heeft er vorig jaar eindexamen gedaan, de middelste zit er nu op en de jongste komt volgend jaar. Ik vind het een voorrecht dat ze dit onderwijs mogen volgen. Verder heb ik zelf gymnasium gedaan in Hoensbroek. Ik hecht waarde aan veelvormigheid in onderwijs en het gymnasium heeft daarin een mooie plek." Bram is oud-leerling en denkt met veel plezier terug aan zijn tijd op het gymnasium. "Het is een brede opleiding waarin je als kritische geest wordt gevormd. Ook de mogelijkheden buiten de vakken, zoals USA, sport en de Romereis maken het een bijzondere school."

Wat doen jullie in het dagelijks leven en hoe zijn jullie bij de raad terechtgekomen?

Ron: "Na mijn studie bestuurskunde ben ik mijn hele loopbaan met onderwijs bezig geweest. Zo ben ik onder andere directeur geweest van het Ministerie van Onderwijs. Nu geef ik leiding aan een hogeschool (de HAN). Ik ben gevraagd om voorzitter van de Raad van Toezicht te worden."

Bram: "Ik heb rechten en economie gestudeerd. Daarna heb ik een aantal jaren als consultant in Londen en Nederland gewerkt. Sinds kort werk ik als strategie adviseur bij Ziggo. Toen ik me inschreef voor het lustrum in 2008, zag ik dat er mensen

gezocht werden voor de Raad van Toezicht. Ik heb daarop gereageerd, omdat ik het gymnasium een warm hart toedraag."

Hoe is de samenstelling van de raad tot stand gekomen?

Ron: "Ik was verrast door de enorme belangstelling voor de raad. Uiteindelijk is er een commissie samengesteld om een selectie te maken. De commissie bestond uit ouders, docenten, leerlingen, de schoolleiding en mijzelf. Naast Bram en mij bestaat de raad uit drie oud-leerlingen: Stef Blok (kamerlid voor de VVD), Fred de Koning (hoogleraar van Nijenrode) en Sija Lanser (bestuurskundige en oud-voorzitter van de MR)."

Bram vult aan: "De benoeming is statutair voor vier jaar en je kunt één keer herbenoemd worden. De leden kunnen dus maximaal acht jaar in de raad zitten."

Wat zijn de taken van de raad?

Ron: "Voorheen was de gemeente Leiden het bevoegd gezag. Sinds de verzelfstandiging houdt de raad toezicht op het functioneren van het bestuur, dat uit de rector (Annemarie Thomassen) en de plaatsvervangend rector (Bart Vieveen) bestaat. Dit alles in nauwe relatie met de MR, die van oudsher een belangrijke partij is. Als raad keuren we begrotingen en jaarplannen goed, beoordelen we het functioneren van het bestuur en

zien we erop toe dat het de kwaliteit van de school waarborgt. De Stichting Gymnasium Leiden staat op eigen benen. Dat betekent dat er vrijheid is, maar ook dat het de eigen broek moet ophouden. We zien er daarom op toe dat beslissingen zakelijk verantwoord worden genomen."

Hoe zijn de taken binnen de raad verdeeld?

Ron: "Bram en Fred houden zich met name met de financiële zaken bezig. Sija en ik zien vooral toe op het functioneren van het bestuur. Wij voeren bijvoorbeeld de beoordelingsgesprekken."

Wat zijn de komende tijd de speerpunten van de Raad van Toezicht?

Bram: "We zitten nu nog in de beginfase. We bekijken momenteel bijvoorbeeld hoe de statuten het beste vormgegeven kunnen worden en hoe de auditcommissie goed 'in te regelen'. Daarnaast bezinnen we ons op de vraag hoe de financiën eruit gaan zien. Dat heeft nogal wat voeten in de aarde, omdat dat voor het eerst vanuit de stichting gedaan moet worden. Daarvoor moeten de accountants nog een aantal verklaringen afgeven."

Ron: "Het gymnasium moet binnen de zelfstandigheid de baten en de lasten op elkaar afstemmen. Die balans vormt een van de belangrijkste aandachtspunten voor de komende jaren, zodat de kwaliteit op beide locaties gewaarborgd blijft."

Denken jullie dat die kwaliteit beter te handhaven is in de nieuwe, zelfstandige vorm?

Ron: "Deze school heeft een toppositie in het onderwijs. Onder het personeel leeft een zekere trots, een bepaald zelfbewustzijn. Daar moet je als organisatie een eigen invulling aangeven. Ik vind het daarbij passen dat de school zijn eigen toekomst bepaalt."

Het gymnasium bestaat nu uit twee locaties.

Hoe kijken jullie tegen de splitsing aan?

Bram: "Als een kans om een grotere groep mensen te kunnen herbergen die graag bij het Stedelijk Gymnasium willen horen."

(vervolg van blz. 3)

Het is nu niet meer nodig om allerlei noodgebouwen verspreid over de stad te gebruiken.”

Ron: “Als ik mensen hoor praten over het nieuwe gebouw, dan hoor ik dat ze de functionele mogelijkheden ervan omarmen. Het gebouw aan de Fruinlaan representeert het klassieke. Overigens betekent een splitsing ook het creëren van een schaalnadeel. Het kost geld, omdat je minder met groepsmaat kunt spelen.”

Zouden de klassen als gevolg van schaalverkleining vergroot moeten worden?

Ron: “Dat is denk ik niet aan de orde, maar (vervolg van blz. 3)

het vergt wel bestuurskracht en slimheid om dat te voorkomen.”

Wat zullen leerlingen, docenten en ouders merken van de verzelfstandiging?

Ron: “Hopelijk niet veel. Het gymnasium ontleent zijn kracht niet aan de Raad van Toezicht, maar aan de docenten, de leerlingen, de traditie en de identiteit. De raad ziet erop toe dat de kracht behouden blijft.”

Bram: “Als ik oud-leerlingen op sollicitatiegesprekken zie, merk ik altijd dat er - anders dan bij andere scholen - een zekere trots en gemeenschapszin bestaat. Een sterk gevoel van *belonging*. Ook zie ik veel meerwaarde in de zelfstandigheid van het gymnasium en het gymnasiale onderwijs. Het behoud van de hoge kwaliteit in de nieuwe structuur is ons belangrijkste doel.”

Wim Zweep

Nieuwe bestuursleden gevraagd

Het bestuur van de Vereniging van Vrienden van het Leids Gymnasium is per volgend schooljaar op zoek naar twee nieuwe bestuursleden uit de gelederen van ouders die (nog) een kind als leerling hebben op onze school. Heeft u culturele belangstelling en lijkt het u wel wat om ons – gezellige! – bestuur te komen versterken, neemt u dan contact met ons op voor meer informatie. Ons mailadres is: vrienden@gymnasiumleiden.nl

Namens de VVV,
Annemarie van Harten en Alma van den Berg-de Reus



VERENIGING VAN VRIENDEN

VVV

Zoals u elders in deze Columna kunt lezen, heeft de VVV financieel bijgedragen aan de restauratie van het klassieke beeld van Pallas Athena.

Dit was het originele idee van Liesbeth Sitzen, die daarmee de VVV-prijsvraag van het lustrum heeft gewonnen. Het bestuur bedankt Liesbeth hartelijk voor haar idee.

Leden en donateurs van de Vereniging van Vrienden ontvangen Columna gratis. Kent u iemand die Columna ook wil ontvangen en nog geen lid of donateur is? Of ontvangt u Columna niet op het juiste adres? Mail ons dan via: vrienden@gymnasiumleiden.nl

COLOFON

COLUMNA is een uitgave van de Vereniging van Vrienden van het Stedelijk Gymnasium Leiden.

Leden en donateurs krijgen COLUMNA gratis toegezonden.

REDACTIE:

Dick Frantzen
Judith Ruijgrok
Wim Zweep

VORMGEVING:

Key Key Company

FOTOGRAFIE:

Rob Gieling
Michel van den Heuvel
Hielco Kuipers

DRUK:

Drukkerij Van der Linden

CORRESPONDENTIE:

Columna:
columna@gymnasiumleiden.nl
Vereniging van Vrienden:
Alma de Reus (secretaris):
almadereus@hotmail.com

Met dank aan de administratie van de school voor adressering en verzending van COLUMNA.



Nieuwsbrief van de Vereniging van Vrienden van het Stedelijk Gymnasium Leiden

13e Jaargang nummer 1, juni 2010

Pallas Velletri in het Stedelijk Gymnasium

In de vorige editie van Columna plaatsten wij een foto van het indrukwekkende, drie meter hoge beeld dat sinds dit schooljaar, mede dankzij de donaties van Vrienden van het Gymnasium, de hal van ons gebouw aan de Fruinlaan siert. De verwerving van dit kunstwerk was niet mogelijk geweest zonder de interventie van Ruurd Halbertsma, archeoloog en conservator mediterrane wereld en Romeins Nederland van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Hij hield bij de onthulling van het beeld een korte toespraak over de geschiedenis ervan waarvan wij u hier graag een samenvatting geven.

Het verhaal begint in het 5e eeuwse Athene van Pericles. Teksten van de antieke auteurs Pausanias en Plinius de Oudere wijzen erop dat er rond 430 v. Chr. een monumentaal bronzen beeld van Athena werd opgericht, in de stad Athene. De kunstenaar was Cresilas, de schepper van het bekende beeld van Pericles met de Corinthische helm, die wij terugzien bij onze Athena.

Het grote, klassieke standbeeld van Pallas Athena werd populair. Welopgevoede Romeinen, die hun grand tour door Griekenland hadden gemaakt, wilden graag bij hun villa's kopieën van dit beeld hebben. Bij opgravingen in de buurt van Napels zijn gipsen fragmenten van deze Pallas teruggevonden, aanwijzingen voor een grote kopieëindustrie. Mooier en duurzamer was natuurlijk een kopie in marmer.

In dit nummer:

Pallas Velletri	pag. 1
De wortels van Athena	pag. 2
De Raad van Toezicht	pag. 3
Plasterk opent Socrates	pag. 3
VVV-nieuws	pag. 4
Colofon	pag. 4

In 1797 werd in een wijngaard bij het stadje Velletri, veertig kilometer ten zuiden van Rome, zo'n monumentale marmeren kopie gevonden. Een zekere Vincenzo Pacetti, restaurator te Rome, hoorde van de vondst en aarzelde niet het beeld direct te kopen. Hij vulde de ontbrekende delen in marmer aan, polijste het geheel en ging op zoek naar een koper. Zo kwam het beeld, dat voortaan naar de vindplaats de 'Pallas Velletri' heette, in 1803 terecht in het Musée Napoléon, de voorloper van het huidige Musée du Louvre.

In het begin van de 19e eeuw ontstond er een grote vraag naar kopieën van de klassieke beelden. Zo kon het publiek in de grote musea kennismaken van de meesterwerken van de Europese cultuur, zonder relatief dure en tijdrovende reizen te hoeven ondernemen. De gipsgieterij van het Louvre maakte overuren. Ook in het Rijksmuseum te Amsterdam was een aanzienlijke verzameling afgietsels voorhanden, waaronder onze Pallas Velletri.

Door afnemende belangstelling werden de beelden in de jaren '30 afgestoten, naar academies, universiteiten en musea, en zo kwam de Pallas Velletri van Amsterdam naar Leiden, naar het Rijksmuseum van Oudheden. Maar ook daar doofde de belangstelling voor het afgietsel. De zaal met klassieke gipsen ging in de jaren '50 dicht en de Pallas verhuisde met vele beroemde broertjes en zusjes naar verschillende locaties in en rond Leiden. En verhuizen: daar kan gips slecht tegen...

En nu, in de 21e eeuw, is de belangstelling voor het historische afgietsel weer helemaal terug. In 2008 werd een deel van de gipscollectie van het RMO op zaal gerestaureerd en daarna getoond in de tentoonstelling



'Beeldschoon – meesterwerken in gips'. De gerestaureerde stukken vonden hun weg naar onder meer het Stedelijk Museum de Lakenhal.

Het RMO heeft als missie geformuleerd om "een groot en gevarieerd publiek kennis te laten nemen van oude culturen die van invloed zijn geweest op de ontwikkeling van de Nederlandse samenleving." Dat publiek kan zich ook buiten de muren van het museum bevinden. Daarvoor wordt contact gezocht met partners in de samenleving, die de wereld van kunst en cultuur, van onderwijs en wetenschap een warm hart toedragen. Het Stedelijk Gymnasium Leiden past natuurlijk goed in dit streven. Een resultaat van die